

prima instanță: E. Cojocari
instanța de apel: N. Budei, A. Minciuna, I. Muruianu

nr. 3ra-1588/15

ÎNCHEIERE

09 decembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Tamara Chișca-Doneva
Valentina Clevadî

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură de pe lângă Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Frutmol” împotriva Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură de pe lângă Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 iunie 2015 prin care a fost respins apelul declarat de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură de pe lângă Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova și menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 27 martie 2015, prin care acțiunea a fost admisă integral

constată:

La 15 ianuarie 2015, SRL „Frutmol” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură de pe lângă Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al RM cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că timp de 30 de ani SRL „Frutmol” se ocupă cu activitatea agricolă, creșterea și cultivarea de produse agricole, în mare parte cu cultivarea și creșterea plantațiilor de măr.

Susține că în primăvara anului 2014, conform Hotărârii Guvernului nr. 135 din 24 februarie 2014 „Cu privire la modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli”, a solicitat acordarea unui sprijin financiar pentru Măsura nr. 3-P „Stimularea investițiilor pentru înființarea plantațiilor multianuale supuse casării și promovării producției vitivinicole”.

Afirmă că prin intermediul oficiului poștal, la 30 septembrie 2014, a primit procesul – verbal al Direcției Administrare și Control al Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură prin care a fost respinsă cererea de acordare a subvențiilor, pe motiv că în procesul de examinare a dosarului SRL „Frutmol” nr. 3-P/1404DN1216 s-a constatat în baza actului nr. 171 din 11 iulie 2014 că plantația de măr cu densitatea de 1,563 de pomi/ha nu este o plantație nou înființată, copacii fiind deja în rod, iar plantația de 3,175 pomi/ha nu a fost înființată în toamna anului 2013, ci în primăvara anului 2013 și la momentul controlului pe teren nu era instalat sistemul de suport.

Relatează că a depus cerere prealabilă la Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură cu privire la anularea procesului – verbal nr. 52, însă prin răspunsul din 12 noiembrie 2014 a fost refuzat în admiterea cererii de anulare a procesului – verbal și în includerea în lista de interdicții a lucrărilor agricole.

Remarcă că a prezentat Agenției toate actele care confirmă că plantația a fost înființată în toamna anului 2013, iar verificarea documentară pe teren a fost efectuată de angajații care, după cum reiese din rezultatul examinării pe teren, invocă diferite motive neîntemeiate în scopul neacordării subvențiilor.

Menționează că faptul și timpul înființării plantațiilor se confirmă prin 3 acte din 28 februarie 2014 întocmite de specialiști, de Direcția Agricultură Dondușeni, coordonat cu Primarul sat. Frasin și reprezentantul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură secția Teritorială Edineț.

La fel și adeverința eliberată de Primarul sat. Frasin confirmă că livada a fost sădită în toamna anului 2013, dar și prevederile art. 283 alin. (4) Cod fiscal, or, în anul 2014 întreprinderea nu a fost supusă impozitării.

Consideră neîntemeiată și concluzia AIPA precum că plantația de 3,175 pomi/ha la momentul controlului pe teren nu avea instalat sistemul de suport, deoarece facturile de procurare a stâlpilor și a funiilor metalice, cârligii de fixare a pomilor, cât și fotografiile efectuate de specialiștii AIPA Edineț confirmă că livada dispunea de suport.

Afirmă că la 18 decembrie 2014, la solicitarea administratorului SRL „Frutmol”, trei specialiști de la Institutul de Horticultură și Tehnologii Alimentare de pe lângă Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al RM, cu participarea șefului Direcției Agricultură Dondușeni au examinat terenurile în litigiu, întocmind o concluzie potrivit căreia copacii sunt de vârsta de doi ani, deci în toamna anului 2013 aveau un an și dispun de suport.

Remarcă că din cauza refuzului AIPA de acordare a subvențiilor, întreprinderii i-a fost refuzat și în stimularea creditării de către instituțiile financiare și în stimularea investițiilor pentru procurarea tehnicii și utilajului agricol.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 1, 14, 26 din Legea contenciosului administrativ, prevederilor Hotărârii guvernului nr. 135 din 24 februarie 2014 și a Regulamentului privind modul de repartizare a mijloacelor modului de subvenționare a producătorilor agricoli.

Solicită admiterea acțiunii, anularea procesului – verbal nr. 52 din 17 septembrie 2014 a Direcției Administrare și Control al Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură.

La 17 februarie 2015, SRL „Frutmol” a depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat repunerea în termenul de înaintare a acțiunii, admiterea acesteia, declararea nulității actului de inspecție și control în teren nr. 171 din 11 iulie 2014 și a procesului – verbal cu privire la constatarea iregularităților nr. 52 din 17 septembrie 2014, obligarea Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură de pe lângă Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al RM de a exclude SRL „Frutmol” din lista de interdicție a producătorilor agricoli și să aprobe dosarul/cererea de subvenționare nr. 3-P/1404DN1216, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 27 martie 2015 acțiunea a fost admisă integral, repusă în termen acțiunea SRL „Frutmol”, anulat integral actul de inspecție și control în teren nr. 171 din 11 iulie 2014 emis de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură de pe lângă Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al RM, procesul – verbal cu privire la constatarea iregularităților nr. 52 din 17 septembrie 2014 întocmit de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură de pe lângă Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al RM, obligată Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură de pe lângă Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al RM să excludă SRL „Frutmol” din lista de interdicție a producătorilor agricoli cu aprobarea dosarului/cererii de subvenționare nr. 3-P/1404DN1216, ca fiind eligibil cu autorizarea spre plată a dosarului.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 iunie 2015 a fost respins apelul declarat de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură de pe lângă Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al RM și menținută hotărârea primei instanțe.

La 21 octombrie 2015, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură de pe lângă Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al RM a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei recurate și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Susține că instanțele de judecată ierarhic inferioare au interpretat și aplicat în mod eronat legea materială aplicabilă litigiului dat.

Relatează că la 30 aprilie 2014, SRL „Frutmol” a depus la Secția Teritorială Edineț a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură cerere prin care a solicitat sprijinul financiar privind stimularea investițiilor pentru înființarea plantației pomicole pe o suprafață de 27,90 ha conform Măsurii 3 din Regulamentul privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de

subvenționare a producătorilor agricoli, iar la 07 mai 2014, dosarul intimatului a fost recepționat de către Direcția Administrare și Control a AIPA.

Afirmă că în conformitate cu prevederile pct. 29 din Regulamentul menționat, intimatul a solicitat sprijin financiar în mărime de 1179550 lei.

Menționează că în conformitate cu prevederile pct. 111, 135-146 din Regulamentul menționat, Direcția Inspecție și Control a AIPA a verificat corectitudinea și legalitatea materialelor anexate la dosarul de subvenționare a SRL „Frutmol”, constatând mai multe iregularități cu privire la faptul efectuării plantației multianuale pomicele de măr ce constituie obiect al investiției.

Indică că în temeiul actului de inspecție și control nr. 171 din 11 iulie 2014 au fost constatate iregularități cu privire la faptul efectuării plantației multianuale pomicele de măr pe o suprafață de 26,26 ha și cireș – 1,64 ha, potrivit condițiilor și indicațiilor agrotehnici ai proiectului înființării plantațiilor pomicele elaborate de ÎS „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”.

Cu referire la prevederile pct. 27 din Regulamentul menționat, afirmă recurentul că grupul de lucru a verificat existența și corespunderea plantației multianuale conform datelor specificate în Actul de plantare din 28 ianuarie 2014, anexat la dosarul de subvenționare, constatând că plantația de măr cu densitatea de 1563 pomi/ha nu este o plantație nou înființată, copacii fiind deja în rod, iar plantația cu densitatea de 3175 pomi/ha, la momentul controlului pe teren, nu avea instalat sistemul de suport, fapt ce contravine prevederilor pct. 29 subpct. 1 lit. a) din Regulamentul anterior menționat.

Consideră recurentul eronată și ilegală concluzia instanței de fond și de apel cu privire la faptul că dosarul nr. 3-P/1404DN1216 depus de SRL „Frutmol”, în momentul în care a fost înregistrat în registrul manual al AIPA sub nr. 44 la 30 aprilie 2014, ar fi respectat din start condițiile de eligibilitate, deoarece contravine prevederilor pct. 109 și pct. 111 din Regulamentul privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli.

Remarcă că etapa inițială de recepționare și verificare a dosarelor de către reprezentanții secțiilor/serviciilor teritoriale ale AIPA, nu constituie temei de declarare a eligibilității acestora.

Susține că instanța de fond și apel nu numai au aplicat eronat prevederile legii, dar și au interpretat eronat legea, excluzând din competența Direcției Inspecție și Control pe teren a AIPA obligația de a efectua inspecția suplimentară a obiectului investiției, obligație ce apare în temeiul pct. 137 subpct. 2 și pct. 138 subpct. 2 din Regulament.

Consideră necesar de s delimita momentul în care a fost efectuată inspecția și controlul în teren și momentul în care a fost întocmit și adus la cunoștință actul de inspecție nr. 171 din 11 iulie 2014.

Astfel, în cadrul ședinței de judecată s-a stabilit că angajații AIPA nu au întocmit actul de inspecție și control în teren în termenul legal, întrucât nu era finisată procedura de verificare a documentelor contabile, etapă componentă obligatorie a inspecției și controlului în teren.

Consideră că instanța de apel eronat a concluzionat că actul de înființare a plantațiilor multianuale din 28 ianuarie 2014 este coordonat de Șeful Secției Teritoriale Edineț a AIPA, deoarece nu avea ștampila umedă a AIPA, mai mult ca atât actul menționat era valabil pentru anul 2012.

Remarcă că la 11 iulie 2014 a fost semnat actul de inspecție și control nr. 171, dar verificarea obiectului supus investiției a fost realizată în luna iunie anul 2014, prin urmare este nefondată afirmația instanței de fond și de apel conform căreia verificarea în teren a fost efectuată la 11 iulie 2014.

Menționează că după cum a fost constatat în cadrul cercetării judecătorești, la audierea martorilor Marin Morteau, Sergiu Dima, Alexei Chicu, inspecția suplimentară conform pct. 138 subpct. 2 din Regulamentul menționat, reprezintă o procedură de verificare suplimentară, de către grupul de lucru, a actelor prezentate, inclusiv a actelor contabile anexate la dosarul de subvenționare și totodată, verificarea, la fața locului, a obiectului investiției până la data autorizării dosarului.

Indică că semnarea de către șeful Direcției Inspecție și Control în teren a AIPA, a actului de inspecție și control pe teren nr. 171 din 11 iulie 2014, nu a constituit o acțiune de depășire a atribuțiilor de serviciu, ci o acțiune de executare a sarcinilor de bază ale acestuia stipulate în Fișa postului nr. 27 din 17 mai 2012.

Mai notează că actul de inspecție și control în teren nu se aprobă de șeful Direcției Inspecție și Control în teren a AIPA, după cum au concluzionat instanțele ierarhice inferioare, ci de directorul AIPA.

Având în vedere prevederile art. 12 alin. (1) din Legea cu privire la expertiza judiciară și art. 155 alin. (3) CPC, remarcă că actul de expertiză în baza prevederilor căruia instanța de apel a întemeiat decizia contestată, nu corespunde prevederilor legale care reglementează procedura de efectuare a expertizei și a constatărilor tehnico – științifice.

Cu referire la prevederile pct. 7 lit. b) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea AIPA, menționează că specialiștii care au întocmit actul de expertiză, nu au competența legală de a stabili că plantația corespunde cerințelor pentru a obține subvenții din partea statului.

La 07 decembrie 2015, SRL „Frutmol” a depus referință la cererea de recurs a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură de pe lângă Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al RM, solicitând respingerea acestuia ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 20 august 2015, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 68, Vol. II), însă careva date despre recepționarea acesteia de către recurent, la materialele dosarului, lipsesc.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură de pe lângă Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură de pe lângă Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură de

pe lângă Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul declarat de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură de pe lângă Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Valentina Clevadi